

University of Groningen

Meesterwerken met ezelsoren

Parlevliet, S.

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2009

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Parlevliet, S. (2009). *Meesterwerken met ezelsoren: Bewerkingen van literaire klassiekers voor kinderen 1850-1950*. [, Rijksuniversiteit Groningen]. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Literatuur

- Aardse, Karel, 'Viermaal koning Arthur en zijn ridders', *Literatuur* 3 (1986) 223-230.
- Alphen, Ernst van, *Bang voor schennis? Inleiding in de ideologiekritiek* (Utrecht 1987).
- , 'Anton Koolhaas' dierenverhalen. Over totemische lotsverbondenheid' in: W.L. Idema en Mineke Schipper red., *Mijn naam is Haas. Dierenverhalen in verschillende culturen* (Baarn 1993) 123-130.
- Alston, Ann, 'There's no place like home. The ideological and mythological construction of house and home in children's literature' in: Sebastien Chapleau red., *New voices in children's literature criticism* (Lichfield 2004) 55-62.
- Anoniem, *Catalogus van jeugdlectuur voor schoolbibliotheken, patronaatsbibliotheken en huisgezin. Bevattende 1200 titels, gerangschikt volgens den leeftijd van 6 tot 12 jaar* (Amsterdam 1934).
- Arents, Prosper, *Cervantes in het Nederlands. Bibliografie* (Gent 1962).
- Ariès, Philippe, *De ontdekking van het kind. Sociale geschiedenis van school en gezin*. Vert. L. Knippenberg en J. Tielens (Amsterdam 1987) [eerste druk 1960].
- Assmann, Aleida, 'Schriftliche Folklore. Zur Entstehung und Funktion eines Überlieferungs-typs' in: Jan Assmann, Aleida Assmann en Christof Hardmeier red., *Schrift und Gedächtnis. Beiträge zur Archäologie der Literarische Kommunikation* (München 1983) 175-193.
- Bakker, Nelleke, *Kind en karakter. Nederlandse pedagogen over opvoeding in het gezin 1845-1925* (Amsterdam 1995).
- , 'Tot deugd en vreugd. Kinderliteratuur en de opvoedingsidealen van de negentiende eeuw' in: Nelleke Bakker, Rudolf Dekker en Angélique Janssens red., *Tot burgerschap en deugd. Volksopvoeding in de negentiende eeuw* (Hilversum 2006) 49-68.
- Bakker, Nelleke, Jan Noordman en Marjoke Rietveld-van Wingerden, *Vijf eeuwen opvoeden in Nederland. Idee en praktijk: 1500-2000* (Assen 2006).
- Bal, Mieke, *De theorie van vertellen en verhalen. Inleiding in de narratologie* (Muiderberg 1978).
- Ballantyne, R.M., *The coral island* (Londen 1887).
- Barker, Keith, 'Animal stories' in: Peter Hunt red., *International companion encyclopedia of children's literature* (London 1996) 282-294.
- Basney, Lionel, 'Gulliver and the children' in: Charlotte F. Otten en Gary D. Schmidt red., *The voice of the narrator in children's literature. Insights from writers and critics* (New York 1989) 148-158.
- Bavinck, H., *Hedendaagsche moraal* (Kampen 1902).
- , *Paedagogische beginselen* (Kampen 1904).
- Beets, Nicolaas, 'Over kinderboeken' in: *Verscheidenheden meest op letterkundig gebied III* (Haarlem 1867) 1-66.
- Bekers, Elisabeth, 'Robinson, Vrijdag en hun literaire nakomelingen. Een postkoloniale blik op driehonderd jaar Robinsonades', *Streven* 68 (2001) 985-997.
- Bekkering, Harry, 'Heldhaftig en vastberaden. Het avonturenboek' in: Harry Bekkering en

- Nettie Heimeriks red., *De hele Biblebontse berg. De geschiedenis van het kinderboek in Nederland & Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden* (Amsterdam 1989) 318-341.
- , 'Onvoltooid verleden tijd. Het historische jeugdboek' in: Harry Bekkering en Nettie Heimeriks red., *De hele Biblebontse berg. De geschiedenis van het kinderboek in Nederland & Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden* (1989) 295-318.
- , 'Oktober 1955: De Gouden Griffel wordt voor de eerste maal uitgereikt. De emancipatie van kinder- en jeugdliteratuur' in: M.A. Schenkeveld-van der Dussen en Ton Anbeek red., *Nederlandse literatuur, een geschiedenis* (Groningen 1993) 743-751.
- , 'Gullivers Reizen voor kinderen: vooral over dwergen en reuzen', *Literatuur zonder leeftijd* 60 (2003) 70-86.
- Bekkering, Harry en Nettie Heimeriks, *De hele Biblebontse berg. De geschiedenis van het kinderboek in Nederland & Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden* (Amsterdam 1989).
- Bel, Jacqueline, *Nederlandse literatuur in het fin de siècle. Een receptie-historisch overzicht van het proza tussen 1885 en 1900* (Amsterdam 1993).
- Bell, A., 'Language style as audience design', *Language in society* 13 (1984) 145-204.
- Bodt, Saskia de en Jeroen Kapelle, *Prentenboeken. Ideologie en illustratie 1890-1950* (Amsterdam etc. 2003).
- Boekholt, P.Th.F.M. en E.P. de Booy, *Geschiedenis van de school in Nederland vanaf de middeleeuwen tot aan de huidige tijd* (Assen etc. 1987).
- Bomans, Godfried, 'Een pleidooi voor het waarachtige jongensboek' [1946] in: *Buitelingen* (6e druk; Amsterdam/Brussel 1955) 241-244.
- , 'Helden gezocht' [1949] in: *Buitelingen* (6e druk; Amsterdam/Brussel 1955) 187-192.
- Booij, Peter J., *Bijbel* (Heerenvveen's-Hertogenbosch: Uitgeverij NBG 2004).
- Boon, Ton den en Dirk Geeraerts, *Van Dale. Groot woordenboek van de Nederlandse taal* (14e herziene druk; 2005).
- Booth, Wayne C., *The rhetoric of fiction* (Chicago etc. 1961).
- Bork, G.J. van et al., 'Letterkundig lexicon voor de neerlandistiek', (geraadpleegd op <http://www.dbnl.org/tekst/borkoo1etto1/colofon.htm>).
- Bos-Meilink, J., *Lectuur voor kinderen* (Amsterdam 1914).
- Bottigheimer, Ruth B., *Grimms' bad girls & bold boys. The moral & social vision of the tales* (New Haven etc. 1987).
- Bouwman, André en Bart Besamusca, *Van den vos Reynaerde* (Amsterdam 2002).
- Boven, Erica van en Gillis Dorleijn, *Literair mechaniek. Inleiding tot de analyse van verhalen en gedichten* (Bussum 1999).
- Brantas, Gerard, 'Bestaan er Nederlandse klassieke kinderboeken?', *Leesgoed. Tijdschrift over kinderboeken* 21 (1994) 153-155.
- Brantas, Gerard et al., 'Van Brave Hendrik tot Dik Trom. De negentiende eeuw' in: Harry Bekkering en Nettie Heimeriks red., *De hele Biblebontse berg. De geschiedenis van het kinderboek in Nederland & Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden* (Amsterdam 1989) 229-293.
- Brinkman, Marijke en Marijke Janssen, *Adaptatie, of hoe een boek tot jeugdboek wordt* (doctoraalscriptie, KUN 1986).
- Bühler, Charlotte, *Das Märchen und die Phantasie des Kindes* (Leipzig 1918).
- , *Das Seelenleben des Jugendlichen. Versuch einer Analyse und Theorie der psychischen Pubertät* (Jena 1922).
- , 'Kunst und Jugend', *Zeitschrift für ästhetik und allgemeine Kunstwissenschaft* 20 (1926) 288-306.
- Buijnsters, P.J., *Imaginaire reisverhalen in Nederland gedurende de 18e eeuw* (Groningen 1969).
- , 'Nederlandse kinderboeken uit de achttiende eeuw' in: Harry Bekkering en Nettie Heimeriks red., *De hele Biblebontse berg. De geschiedenis van het kinderboek in Nederland & Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden* (Amsterdam 1989) 168-228.

- Buijnsters, P.J. en Leontine Buijnsters-Smets, *Bibliografie van Nederlandse school- en kinderboeken 1700-1800* (Zwolle 1997).
- , *Lust en leering. Geschiedenis van het Nederlandse kinderboek in de negentiende eeuw* (Zwolle 2001).
- Busken Huët, Conrad, 'Kinderboeken' in: *Litterarische fantasien en kritieken* (Haarlem 1863) 18-69.
- Castañeda, Claudia, 'Developmentalism and the child in nineteenth-century science', *Science as Culture* 10 (2001) 375-409.
- Chesterman, Andrew, *Memes of translation. The spread of ideas in translation theory* (Amsterdam 1997).
- Claes, Paul, *Echo's echo's. De kunst van de allusie* (Amsterdam 1988).
- Coetzee, J.M., *Foe* (Londen 2001).
- Coillie, Jan van, 'Vertalen voor kinderen: hoe anders?', *Literatuur zonder leeftijd* 19 (2005) 16-39.
- Coillie, Jan van en Walter P. Verschueren, *Children's literature in translation. Challenges and strategies* (Manchester 2006).
- Commissie van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap et al., *Wat mogen onze kinderen lezen? Een duizendtal beoordelingen van in de laatste jaren verschenen kinderboeken* (Amsterdam 1899).
- Commissie van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap, *Wat mogen onze kinderen lezen? Ruim 300 beoordelingen van in de laatste jaren verschenen kinderboeken* (Amsterdam 1904).
- Conrad, Joseph, *Heart of darkness* (1902).
- Daalder, D.L., 'Rondom het kinderboek', *Het Kind. Veertiendaagsch blad voor ouders en opvoeders* 42 (1941) 90-93.
- , 'Wat ze willen en wat ze mogen lezen', *Het Kind. Veertiendaagsch blad voor ouders en opvoeders* 29 (1928) kolom 368-370.
- , 'Over kinderlectuur' in: Johannus Hermanus Gunning red., *Ons kind. Gids voor jonge ouders* (Amsterdam 1938) 160-166.
- , *Wormcruyt met suyccker* (Amsterdam 1950).
- Damsma, Dirk, *Het Hollandse huisgezin (1560-beden)* (Utrecht 1993).
- Dane, Jacques, 'Jan Geluk (1835-1919). Dorpsschoolmeester en pedagoog' in: Th. Cuijpers en J. van Oudheusden red., *Brabantse biografieën 3. Levensbeschrijvingen van bekende en onbekende Noordbrabanders* (Amsterdam 1995) 58-62.
- , *De vrucht van Bijbelsche opvoeding. Populaire leescultuur en opvoeding in protestants-christelijke gezinnen, circa 1880-1940* (Groningen 1996).
- , 'Nuttige kennis en goede gezindheden aan te kweken'. *Schoolbibliotheken in de negentiende eeuw*, *De negentiende eeuw. Documentatieblad Werkgroep 19e eeuw* 24 (2000) 228-246.
- Darton, F.J. Harvey, *Children's books in England. Five centuries of social life* (2e druk; Cambridge 1958) [eerste druk 1932].
- Dasberg, Lea, *Het kinderboek als opvoeder. Twee eeuwen pedagogische normen en waarden in het historische kinderboek in Nederland* (Assen 1981).
- Davids, Karel, Jan Lucassen en Jan Luiten van Zanden, *De Nederlandse geschiedenis als afwijking van het algemeen menselijk patroon. Een aanzet tot een programma van samenwerking* (Amsterdam 1988).
- Debaene, L. en P. Heyns, *Het volksboek van Ulenspieghel* (Amsterdam/Antwerpen: Wereldbibliotheek/De Nederlandse Boekhandel 1948).
- Defoe, Daniel, *The life and strange surprizing adventures of Robinson Crusoe of York, mariner*. (London/New York 1972) [eerste druk 1719].
- Dekker, Jeroen J.H., 'Cultural Transmission and Inter-generational Interaction', *International Review of Education* 47 (2001) 77-96.

- , *Het verlangen naar opvoeden. Over de groei van de pedagogische ruimte in Nederland sinds de Gouden Eeuw tot omstreeks 1900* (Amsterdam 2006).
- Dekker, Rudolf, *Uit de schaduw in 't grote licht. Kinderen in egodocumenten van de Gouden Eeuw tot de Romantiek* (Amsterdam 1995).
- Dekker, Ton, Jurjen van der Kooij en Theo Meder, *Van Aladdin tot Zwaan kleef aan. Lexicon van sprookjes: ontstaan, ontwikkeling, variaties* (Nijmegen 1997).
- Depaepe, Marc, *De pedagogisering achterna. Aanzet tot een genealogie van de pedagogische mentaliteit in de voorbije 250 jaar* (Leuven/Amersfoort 1998).
- Deschamps, J., *Middelnederlandse handschriften uit Europese en Amerikaanse bibliotheken* (2e herziene druk; Leiden 1972) [eerste druk 1970].
- Desmet, Mieke K.T., *Babysitting the reader. Translating English narrative fiction for girls into Dutch (1946-1995)* (Bern 2007).
- Desmidt, Isabelle, 'Verhaal van een kinderboek. Nils Holgersson in Nederland en Vlaanderen', *Literatuur zonder leeftijd* 57 (2002) 59-76.
- , 'Een golf van reacties. Complexiteit in communicatiesituatie en begrippenapparaat bij kinderliteratuur in vertaling', *Filter. Tijdschrift voor vertalen en vertaalwetenschap* 12 (2005) 79-88.
- Dijk, Harold van, 'In het liefdeleven ligt gansch het leven'. *Het beeld van de vrouw in het Nederlands realistisch proza, 1885-1930* (Assen 2001).
- Dijk, Nel van, 'Tussen professionalisering en verzuiling. Kunstcritiek in de Nederlandse dagbladpers tijdens het interbellum' in: Gillis J. Dorleijn en Kees van Rees red., *De productie van literatuur. Het Nederlandse literaire veld 1800-2000* (Nijmegen 2006) 123-142, 319-321.
- Dongelmans, B.P.M., 'Over boekenslijters, boekverkopers en uitgevers in de negentiende eeuw. Enkele ontwikkelingen' in: J.J. Kloek en W.W. Mijnhardt red., *De productie, distributie en consumptie van cultuur* (Amsterdam 1991) 101-115.
- , 'De betekenis van oplage', *Jaarboek voor Nederlandse boekgeschiedenis* 1 (1994) 181-201, 221-222.
- , 'De mislukte drooglegging. De kinderboekenuitgevers G.B. van Goor & Zoonen en Gebrs. Kluitman rond 1910' in: Berry Dongelmans et al. red., *Tot volle waschdom. Bijdragen aan de geschiedenis van kinder- en jeugdliteratuur* (Den Haag 2000) 101-112.
- Doodkorte, J.J., *Jeugd en lectuur* (Tilburg/Antwerpen 1922).
- Douwes, B.J., '[reactie op "Kinderlectuur" van Van Hichtum]', *School en Leven* 22 (1920) 152.
- Duijx, Toon en Joke Linders, *De goede kameraad. Honderd jaar kinderboeken* (Houten 1991).
- Elberts, G.W., 'De kinderlijke leeswoede', *Het Kind. Veertiendaagsch blad voor ouders en opvoeders* 13 (1912) 73-75.
- Essen, Mineke van en Jan Dirk Imelman, *Historische pedagogiek. Verlichting, Romantiek en ontwikkelingen in Nederland na 1800* (Baarn 1999).
- Even-Zohar, Itamar, 'Polysystem Studies', *Poetics Today* 11 (1990) 1-262.
- Ewers, Hans-Heino, *Literatur für Kinder und Jugendliche. Eine Einführung* (München 2000).
- Foerster, F.W., *School en karakter. Bijdragen tot de pedagogiek der gehoorzaamheid en tot de hervorming der schooltucht* (Zwolle 1911).
- Freud, Sigmund, *Totem en taboe. Enkele punten van overeenkomst in het zieleleven van wilden en neurotici*. Vert. Wilfred Oranje en Paul Beers (Meppel 1984) [eerste druk 1911-1913].
- Froude, James Anthony, 'Reynard the Fox' [1852] in: *Essays in literature and history* (London 1906) 273-293.
- Gebhard, Annie C., *Onze kinderen en hun boeken* (Amsterdam 1916).
- Geluk, Jan, *Woordenboek voor opvoeding en onderwijs* (Groningen 1882).
- Genette, Gérard, *Paratexts. Thresholds of interpretation* (Cambridge 1997) [eerste druk 1987].
- , *The work of art. Immanence and transcendence* (Ithaca/New York 1997).
- Gereformeerde knapenleiders, Bond van, *Jongensboeken* (Rotterdam 1915).
- Gerhard, J.W., *De aesthetische opvoeding der jeugd* (Haarlem 1905).
- , *Onze kinderliteratuur in de aesthetische opvoeding* (Haarlem 1905).

- Ghesquiere, Rita, *Het verschijnsel jeugdliteratuur* (Leuven 1982).
- , 'Tussen droom en daad! *De hele Bibelebontse berg* tien jaar later' in: Berry Dongelmans red., *Tot volle waschdom. Bijdragen aan de geschiedenis van de kinder- en jeugdliteratuur* (Den Haag 2000) 9-12.
- Gielen, A.B.H. en J. van Heugten, *Standaard catalogus van het R.K. Centraal Bureau voor Lectuur, Amsterdam* (Amsterdam 1925).
- Gielen, Theo, 'Fabrieksprentenboeken en de internationale prentenhandel 1890-1950' in: Saskia de Bodt en Jeroen Kapelle red., *Prentenboeken. Ideologie en illustratie 1890-1950* (Amsterdam/Gent 2003) 85-97.
- Gielkens, Jan, 'Ivanhoe en de verdwenen vertalingen', *Filter. Tijdschrift voor vertalen en vertaalwetenschap* 14 (2007) 50-57.
- Ginkel, Sandra van, 'Vraag naar klassiek. Een speurtocht langs antwoorden en opvattingen', *Leesgoed. Tijdschrift over kinderboeken* 21 (1994) 147-150.
- Glas, Frank de, *Nieuwe lezers voor het goede boek. De Wereldbibliotheek en Ontwikkeling/De Arbeiderspers voor 1940* (Amsterdam 1989).
- Goethe, Johann Wolfgang, *Dichtung und Wahrheit* (Darmstadt 1998) [eerste druk 1829].
- Goossens, Jan, *De gecasteerde neus. Taboes en hun verwerking in de geschiedenis van de Reinaert* (Leuven/Amersfoort 1988).
- Corp, H. van, *Lexicon van literaire termen* (8e herziene druk; Groningen 2007).
- Greenblatt, Stephen, 'Culture' in: Frank Lentricchia en Thomas McLaughlin red., *Critical terms for literary study* (Chicago/London 1995) 225-232.
- Grimm, Jakob en Wilhelm Grimm, *Kinder- und Hausmärchen* (Göttingen 1986) [eerste druk 1812].
- Groshans, Suze, 'Lectuur en uitspanning', *Het Kind. Veertiendaagsch blad voor ouders en opvoeders* 5 (1904) 67-71.
- , *Over beginsel en werking van den Nederlandschen Kinderbond* (2e druk; S.l. 1917).
- , Suze en Marie Jungius, *Onderwerpen aanbevolen in de aandacht der commissieleden van den Nederlandschen Kinderbond* (3e druk; 's-Gravenhage 1910) [eerste druk 1900].
- Gunning, J.H., 'Tucht en vrijheid', *Het Kind. Veertiendaagsch blad voor ouders en opvoeders* 5 (1906) 35-39.
- Gutt, Ernst-August, *Translation and relevance. Cognition and context* (2e druk; Manchester 2000) [eerste druk 1991].
- Heimans, E. en Jac P. Thijsse, *Van vlinders, bloemen en vogels* (2e veel vermeerderde druk; Amsterdam 1898) [eerste druk 1894].
- Hermans, Theo, *The manipulation of literature. Studies in literary translation* (London 1985).
- , 'The Translator's Voice in Translated Narrative', *Target* 8 (1996) 23-48.
- , *The conference of the tongues* (Manchester 2007).
- Heijermans, Ida, *Onze jongeren en de moderne literatuur. Een paedagogisch-critische beschouwing* (Baarn 1919).
- Hellinga-Zwart, Taetske en G. Hellinga, *Het goede kinderboek* (2e druk; Den Haag 1932).
- Hichtum, Nienke van, 'Prikkellektuur II. Over den invloed van "Robinson Crusoe"', *De ploeg. Geïllustreerd maandblad van de Wereld-Bibliotheek* 1 (1909) 189-192.
- Hichtum, Nynke van, 'Prikkellitteratuur', *De ploeg. Geïllustreerd maandblad van de Wereld-Bibliotheek* 1 (1909) 133-141.
- , 'Kinderlektuur', *School en Leven* 22 (1920) 119.
- Hildebrand, 'Vooruitgang', *De gids. Nieuwe vaderlandsche letteroefeningen* 1 (1837) 345-351.
- Hinse, H. en J. Stamperius, *'t Verteluurkje. Vertelselboek voor het huisgezin, de bewaarschool en de lagere school* (4e druk; Amsterdam/Leiden 1902) [eerste druk 1895].
- Hoffmann, Heinrich, *Der Struwwelpeter, oder Lustige Geschichten und drollige Bilder* (Leipzig 1933) [eerste druk 1845].

- Hollindale, Peter, 'Ideology and the children's book' [1988] in: Peter Hunt red., *Literature for Children. Contemporary Criticism*. (London 1992) 19-40.
- Holtrop, Aukje, 'Humor met een grote H. Het komische kinderboek' in: Harry Bekkering en Nettie Heimeriks red., *De hele Biblebontse berg. De geschiedenis van het kinderboek in Nederland & Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden* (Amsterdam 1989) 391-409.
- , *Nynke van Hichtum. Leven en wereld van Sjoukje Troelstra-Bokma de Boer 1860-1939* (Amsterdam 2005).
- Huis, Commissie Ons, *Lijst van boeken aanbevolen door de "Ons-Huis-Commissie tot beoordeeling van kinderlectuur"* (Amsterdam 1913).
- Huizinga, Johan, 'Herfstij der middeleeuwen' [1919] in: *Verzamelde werken. Dl. 3. Cultuurgeschiedenis* (Haarlem 1949) 3-345.
- Hunt, Peter, *An introduction to children's literature* (Oxford 1994).
- Ivo, Frater, 'Wat jongens graag lezen', *Ons eigen blad* 13 (1925) 402-409.
- , 'Wat jongens graag lezen II. Robinson-boeken', *Ons eigen blad* 13 (1925) 426-432.
- Jagtenberg, Frederik Johannes Arie, *Jonathan Swift in Nederland (1700-1800)* (Deventer 1989).
- Janssens, Jozef D., *Van den vos Reynaerde. Het Comburgse handschrift* (Leuven 1991).
- Johannes, Gerrit Jan, *Dit moet U niet onverschillig wezen! De vaderlandse literatuur in het Noord-Nederlands voortgezet onderwijs 1800-1900* (Nijmegen 2007).
- Jolmers, C.S., 'C. Joh. Kieviet', *De Nieuwe School* 6 (1910) 87-100.
- Jong, A.M. de, 'Van den vos Reynaerde I', *Het Jonge Volk* 6 (1919) 179.
- , 'Van den vos Reynaerde II', *Het Jonge Volk* 24 (1919) 195.
- , 'Van den vos Reynaerde III', *Het Jonge Volk* 7 (1920) 10.
- , 'Van den vos Reynaerde IV', *Het Jonge Volk* 7 (1920) 19-20.
- , 'Van den vos Reynaerde V', *Het Jonge Volk* 7 (1920) 45.
- Jong, Barbara Catharina de, *Jan Ligthart (1859-1916). Een schoolmeester-pedagoog uit de Schilderswijk* (Groningen 1996).
- Joosen, Vanessa en Katrien Vloeberghs, *Uitgelezen jeugdliteratuur. Een ontmoeting met traditie en vernieuwing* (Leuven/Leidschendam 2008).
- Jungius, Marie, *Over de onbegrensdeheid van ons meegevoel* (Soest 1900).
- Kalmthout, Ton van, 'Vormend lezen. Opvattingen over de taak van het literaire leesonderwijs, ca. 1890-1940', *Nederlandse letterkunde* 7 (2002) 101-132.
- , 'Middelaars tussen de grote volken. Literatuuronderwijs en vertaalwezen in Nederland, 1880-1940', *Filter. Tijdschrift voor vertalen en vertaalwetenschap* 14 (2007) 5-12.
- Kemperink, Mary, *Het verloren paradijs. De Nederlandse literatuur en cultuur van het fin de siècle* (Amsterdam 2001).
- Klingberg, Göte, *Kinder- und Jugendliteraturforschung. Eine Einführung* (Wien 1973).
- , *Children's books in translation. The situation and the problems* (Stockholm 1978).
- , *Children's fiction in the hands of the translators* (Lund 1986).
- Kluit, Henriëtte J., *Lijsten van aan te bevelen jeugdlektuur* (Rotterdam 1949).
- Kluvelde-Reijerse, Amanda Alwien, *Reis door de hel der onschuldigen. De expressieve politiek van de Nederlandse anti-vivisectionisten, 1890-1940* (S.l. 1999).
- Knuttel-Fabius, Elize, *Oude kinderboeken. Paedagogie en moraal in oude Nederlandsche kinderboeken* ('s-Gravenhage 1906).
- Kok, Jeannette, *Kinderboeken, een bibliografie van bibliografieën. Bronnen voor het bestuderen, beschrijven en dateren van (oude) Nederlandse kinderboeken* (Den Haag 1992).
- Kol, Nellie van, 'Wat zullen de kinderen lezen?', *De gids. Nieuwe vaderlandsche letteroefeningen* 63 (1899) 288-330.
- , 'Het gruwelijke en gedrochtelijke in de kinderliteratuur', *School en Leven* 1 (1900) kolom 547-554.
- , 'Jules Verne', *De Vrouw* 8 (1901) 185-186.

- Kosok, Heinz, 'Gulliver's children. A classic transformed for young readers' in: Hermann J. Real en Heinz J. Vienken red., *Proceedings of the first Munster symposium on Jonathan Swift* (München 1985) 135-144.
- Koster, Cees, *De Hollandsche vertaalmolen. Nederlandse beschouwingen over vertalen, 1820-1885* ('s-Gravenhage 2002).
- Koster, Cees en Ton Naaijken, *Een vorm van lezen. Nederlandse beschouwingen over vertalen, 1885-1946* ('s-Gravenhage 2002).
- Kroes-Ligtenberg, Chr., 'Wat de kinderen zullen lezen', *Leven en Werken* 17 (1932) 410-432.
- Kruijf, José de, 'Het nut van de kennis der prijzen van oude boeken. De boekenprijs in de negentiende eeuw', *Jaarboek voor Nederlandse boekgeschiedenis* 8 (2001) 131-152.
- , '“Kijk, er zijn veel te veel boeken.” De selectiecriteria van de negentiende-eeuwse boekkritiek in tijdschriften' in: Gillis J. Dorleijn en Kees van Rees red., *De productie van literatuur. Het Nederlandse literaire veld 1800-2000* (Nijmegen 2006) 69-89, 316-317.
- Kruijthof, Bernard, 'De deugdzaame natie. Het burgerlijk beschavingsoffensief van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen tussen 1784 en 1860' in: Bernard Kruijthof, P. Noordman en B. de Rooy red., *Geschiedenis van opvoeding en onderwijs. Inleiding bronnen onderzoek* (Nijmegen 1983) 363-377.
- , *Zonde en deugd in domineesland. Nederlandse protestanten en problemen van opvoeding: zeventiende tot twintigste eeuw* (Groningen 1990).
- , '“Godsvrucht en goede zeden bevorderen.” Het burgerlijk beschavingsoffensief van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen' in: Nelleke Bakker, Rudolf Dekker en Angélique Janssens red., *Tot burgerschap en deugd. Volksopvoeding in de negentiende eeuw* (Hilversum 2006) 69-79.
- Kruseman, A.C., *Bouwstoffen voor een geschiedenis van den Nederlandschen boekhandel gedurende de halve eeuw 1830-1880 II* (Amsterdam 1886).
- Kuipers, Reinold, 'Het gezicht van het kinderboek' in: Harry Bekkering en Nettie Heimeriks red., *De hele Biblebontse berg. De geschiedenis van het kinderboek in Nederland & Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden* (Amsterdam 1989) 541-586.
- Kuitert, Lisa, *Het ene boek in vele delen. De uitgave van literaire series in Nederland, 1850-1900* (Amsterdam 1993).
- Kuyper, Abraham, *Antirevolutionair, óók in uw huisgezin* (Amsterdam 1880).
- , *Als gij in uw huis zit. Meditatiën voor het huislijk saamleven* (Amsterdam 1886).
- Kwast, Rein, 'Reynaerts achterneefjes. Beschouwingen over de 20ste-eeuwse Reynaertbewerkingen voor de jeugd', *Tiecelijn* 8 (1995) 12-19.
- Laer, Reinilde van, 'Gulliver voor kinderen' in: André Lefevere en Ria Vanderauwera red., *Vertaalwetenschap* (Leuven 1979) 143-155.
- Lannoy, Luc, 'Het geheim van de klassieker', *Jeugdboekengids* 35 (1993) 209-218.
- Lansberg, Philip André, *Proeve eener descriptieve methodiek van het onderwijs in de Nederlandsche letterkunde aan de scholen voor middelbaar en voorbereidend hooger onderwijs in Nederland* (Groningen 1924).
- Lathey, Gillian red., *The translation of children's literature* (Clevedon 2006).
- Leerssen, Joep, *De bronnen van het vaderland. Taal, literatuur en de afbakening van Nederland, 1806-1890* (Nijmegen 2006).
- Leest, Jacob, *Het voortgezet onderwijs in de moedertaal* (Groningen 1932).
- Lefevere, André, *Translation, rewriting and the manipulation of literary fame* (London 1992).
- , 'Mother Courage's Cucumbers. Text, system and refraction in a theory of literature' [1982] in: Lawrence Venuti red., *The translation studies reader* (2e herziene druk; New York/N.Y. 2004) 239-255.
- Leopold, L., 'Kinderlectuur', *Pestalozzi* 3 (1869) 25-34.
- Leopold, Martinus, *De opvoeding in school en huis. Korte stellingen, wenken en meeningen, vreemde en eigene* (Groningen 1866).

- Leuven-Zwart, Kitty M. van, *Vertaalkwetenschap. Ontwikkelingen en perspectieven* (Muiderberg 1992).
- Liebs, Elke, *Die pädagogische Insel. Studien zur Rezeption des "Robinson Crusoe" in deutschen Jugendbearbeitungen* (Stuttgart 1977).
- Lierop-Debrauwer, Helma van, Bea Ros en Gerard de Vriend, 'Auteurs zonder context. Beeldvorming van de jeugdliteratuur tussen 1900 en 1945', *Literatuur zonder leeftijd* (2004) 9-26.
- Lighthart, Jan, 'Over het kantje', *School en leven. Weekblad voor opvoeding en onderwijs in school en huisgezin* 5 (1903-1904) 542-656.
- , 'Over het kantje', *School en leven. Weekblad voor opvoeding en onderwijs in school en huisgezin* 5 (1904) 542-656.
- , *Vrijheid en discipline in de opvoeding* (Baarn 1909).
- Locke, John, *Some thoughts concerning education* (London 1693).
- Looy, S.L. van, 'Is er overproductie van boeken in ons land, en zijn er middelen om deze tegen te gaan?', *Nieuwsblad voor den boekhandel* 14 (1910) 1254-1259.
- Lovejoy, Arthur O., *The great chain of being. A study of the history of an idea* (Cambridge 1936).
- Lypp, Maria, 'Lachen beim lesen', *Wirkendes Wort* 36 (1986) 439-455.
- Margadant-van Arcken, Martina Johanna Adelaïde, *Dierenjuf. Natuureducatie en de relatie tussen jonge kinderen en dieren* (Meppel 1988).
- Markestein, Femmie, *Ondergronds - bovengronds. Het kinderboek in de Tweede Wereldoorlog* ('s-Gravenhage 1989).
- Mason, Ian, 'Audience design in translating', *The Translator* 6 (2000) 1-22.
- Mathijssen, Marita, "'Den echten kindertoon.'" Over jeugdliteratuur rond 1830-1850 en de kritiek daarop', *Literatuur zonder leeftijd* 77 (2008) 100-111.
- Mathon, Angelique, *Oude wijn in nieuwe zakken. Hedendaagse jeugdliteraire bewerkingen van verhalen uit de Oudheid. Een vergelijking* (Utrecht 1999).
- Matsier, Nicolaas, 'Klassieken en kinderen', *Literatuur zonder leeftijd* 9 (1995) 32-39.
- Meulen, Rimmer van der, *De boekenwereld. Theorie en practijk van den boekhandel, benevens het meest wetenswaardige van de daaraan verwante vakken* (Leiden 1897).
- Moens, Petronella, *Kleine vertellingen voor kinderen* (Deventer 1835).
- Mooren, Piet, 'Willem Wilmink, dichterzoon van Annie M.G. Schmidt en Hiëronymus van Alphen. Over het kindbeeld in de poëzie van Wilmink', *Literatuur zonder leeftijd* 20 (2006) 77-94.
- Muller, Jacob Wijbrand, *De oude en de jongere bewerking van den Reinaert. Bijdrage tot de critiek der beide Reinaert-gedichten* (Amsterdam 1884).
- Nellie, *Bloemensprookjes* (Batavia 1883).
- , 'Een volks-kinderbibliotheek' in: *Over kinderlectuur* (Rotterdam 1901) 54-64.
- Nieuwold, J.H., *Over alles een weinigje, of Eene kleine wereldkunde* (15e druk; Groningen 1851) [eerste druk 18xx].
- Nikolajeva, Maria, *Children's literature comes of age. Toward a new aesthetic* (New York 1996).
- Nodelman, Perry, *The pleasures of children's literature* (New York 1991).
- Noordman, Jan en Henk van Setten, 'De ontwikkeling van de ouder/kind-verhouding in het gezin' in: Harry Peeters, Lene Dresen-Coenders en Ton Brandenburg red., *Vijf eeuwen gezinsleven. Liefde, huwelijk en opvoeding in Nederland* (Nijmegen 1988) 140-162.
- Nord, Christiane, *Text analysis in translation. Theory, methodology, and didactic application of a model for translation-oriented text analysis* (Amsterdam 1991).
- Onderwijzers, Bond van Nederlandsche, *Lijst van aanbevolen kinderboeken, met recensies 1913-1925* (5e druk; Amsterdam 1926).
- , *Lijst van aanbevolen kinderboeken, met recensies 1913-1932* (7e druk; Amsterdam 1932).
- Oosterlee, P., *Over kinderliteratuur* (Hoenderloo 1917).

- Oostrom, F. P. van, 'Reinaert bij de NSB', *Literatuur. Tijdschrift over Nederlandse letterkunde* 1 (1984) 28-33.
- Ortt, Felix, *Naar het groote licht* (Amsterdam 1899).
- , 'Moelijke vraagstukken' in: *Mensch en dier. Beschouwingen en schetsen* (Laren 1916) 108-113.
- O'Sullivan, Emer, *Kinderliterarische Komparatistik* (Heidelberg 2000).
- , 'Does Pinocchio have an Italian Passport? What is Specifically National and what is International about Classics of Children's Literature' [1992] in: Lathey Gillian red., *The translation of children's literature* (Clevedon/Buffalo/Toronto 2006) 146-162.
- Oittinen, Riitta, *I am me – I am other. On the dialogics of translating for children* (Tampere 1993).
- Os, Quirin van, 'Woorden reizen langs kromme wegen'. Een onderzoek naar de toegankelijkheid van drie literaire bewerkingen voor de jeugd (doctoraalscriptie, UU 1995).
- Os, Quirin van en Gerard de Vriend, 'Oude verhalen voor nieuwe lezers', *Literatuur zonder leeftijd* 16 (2002) 7-18.
- Ovink, G., 'De opgang' in: *Boeken in Nederland. Vijfhonderd jaar schrijven, drukken, en uitgeven* (1979) 65-83.
- Paul, C. Kegan, *William Godwin. His friends and contemporaries* (London 1976).
- Piaget, Jean, *The child's conception of the world* (London 1971) [eerste druk 1929].
- Pollock, Linda A., *Forgotten children. Parent-child relations from 1500 to 1900* (Cambridge 1983).
- Raalte, F. van, *Vragen over opvoeding* (Amsterdam 1913).
- Regt, Ali de, *Arbeidersgezinnen en beschavingsarbeid. Ontwikkelingen in Nederland 1870-1940; een historisch-sociologische studie* (Meppel 1984).
- Reinhard, Angelika, *Die Karriere des Robinson Crusoe vom literarischen zum pädagogischen Helden* (Frankfurt am Main 1994).
- Resoort, R.J., 'Een proper profitelijk boec. Eind vijftiende en zestiende eeuw' in: Harry Bekering en Nettie Heimeriks red., *De hele Biblebontse berg. De geschiedenis van het kinderboek in Nederland & Vlaanderen van de middeleeuwen tot heden* (Amsterdam 1989) 41-103.
- Richter, Dieter, 'Tijl Uilenspiegel en de pedagogen' in: Eric Hulsens red., *Slaap kindje slaap, je moeder is een schaap... Over kindercultuur*. Vert. Eric Hulsens (1982) 65-82.
- Riemens-Reurslag, Johanna, *Het jeugdboek in de loop der eeuwen* ('s-Gravenhage 1949).
- Rietveld-van Wingerden, Marjoke, *Voor de lieve kleinen. Het jeugdtijdschrift in Nederland 1757-1942* (Den Haag 1992).
- Ritter, P.H., *Paedagogische fragmenten* (4e druk; Utrecht 1891) [eerste druk 1888].
- , 'De toekomst' in: *Eene halve eeuw, 1848-1898. Nederland onder de regeering van Koning Willem den Derde en het regentschap van Koningin Emma. Historisch gedenkboek* (Amsterdam 1898) 429-444.
- Rohde, Regina, *Till Eulenspiegel. Vom Volksbuchhelden zur Kinder- und Jugendbuchfigur* (Hamburg 1982).
- Rombouts, S., *Prof. Dr. H. Bavinck. Gids bij de studie van zijn pedagogiese werken* ('s-Hertogenbosch; Antwerpen 1922).
- , 'De literaire smaak van het kind', *Ons eigen blad* 13 (1925) 9-22.
- , *Wat laat ik m'n kinderen lezen?* (Tilburg 1925).
- , 'Over schoolbibliotheken', *Ons eigen blad* 20 (1932) 406-409.
- Romein, Jan, *Op het breukvlak van twee eeuwen* (Leiden 1967).
- Roo, André de, *Natuurlijk, ethisch en gezond. Vegetarisme en vegetariërs in Nederland 1894-1990* (Amsterdam 1992).
- Rooy, P. de, 'Een hevig gewarrel. Humanitair idealisme en socialisme in Nederland rond de

- eeuwwisseling', *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden* 106 (1991) 625-640.
- Rosmalen, J. van, 'Economische wederwaardigheden van boekhandel en uitgeverij tussen de jaren 1877 en 1977' in: D. van der Stoep red., *Het lam voor de glazen. Opstellen over een eeuw boekbedrijf: 1877-1977* (Baarn 1977).
- Rousseau, Jean-Jacques, *Emile of Over de opvoeding*. Vert. Anneke Brassinga (3e druk; Mepel 1989) [eerste druk 1762].
- Saalmink, Louis G., *Nederlandse bibliografie 1801-1832* (Houten 1993).
- Schama, Simon, *Overvloed en onbehagen. De Nederlandse cultuur in de Gouden Eeuw* (Amsterdam 1988).
- Schiavi, Giuliana, 'There Is Always a Teller in a Tale', *Target* 8 (1996) 1-22.
- Shavit, Zohar, *Poetics of children's literature* (Athens 1986).
- Shorter, Edward, *The making of the modern family* (New York 1975).
- Slings, Huibrecht Gert, *Toekomst voor de middeleeuwen. Middelnederlandse literatuur in het voortgezet onderwijs* (Amsterdam 2000).
- Smedman, M.S., 'Like me, like me not. Gulliver's travels as children's book' in: F.N. Smith red., *The genres of Gulliver's travels* (Newark 1990) 75-100.
- Stallcup, Jackie E., 'Inescapable bodies, disquieting perception. Why adults seek to tame and harness Swift's incremental satire in "Gulliver's travels"', *Children's literature in education* 35 (2004) 87-111.
- Stamperius, Jacob, *Over kinderlectuur* (Baarn 1910).
- Staverman, Werner Hendrik, *Robinson Crusoe in Nederland. Een bijdrage tot de geschiedenis van den roman in de XVIIIe eeuw* (Groningen 1907).
- , 'Robinson Crusoe', *De ploeg. Geïllustreerd maandblad van de Wereld-Bibliotheek* 1 (1909) 185-189.
- , 'Robinson Crusoe in Holland', *English studies. A journal of English letters and philology* 13 (1931) 49.
- Steenhoff-Smulders, Albertine, *Jaarlijksche boekenschouw* (Tilburg 1930).
- Stephens, John, *Language and ideology in children's fiction* (London 1992).
- Stephens, John en Robyn MacCallum, *Retelling stories, framing culture. Traditional story and metanarratives in children's literature* (New York 1998).
- Stoffers, Manuel, *De middeleeuwse ideeënwereld, 1000-1300* (Heerlen 1994).
- Stoop-Snouck Hurgronje, J., *Brieven over kinderlectuur* (Amsterdam 1920).
- Sturm, Johan, *Een goede gereformeerde opvoeding. Over neo-calvinistische moraalpedagogiek (1880-1950), met speciale aandacht voor de nieuw-gereformeerde jeugdorganisaties* (Kampen 1988).
- Suleiman, Susan Rubin, *Authoritarian fictions. The ideological novel as a literary genre* (Princeton, N. J. 1993) [eerste druk 1983].
- Swift, Jonathan, *Gulliver's travels* (London 1971) [eerste druk 1726].
- Teerink, H. en Arthur H. Scouten, *A bibliography of the writings of Jonathan Swift* (2e herziene en gecorrigeerde druk; Philadelphia 1963).
- Thijssen, Theo, '[Boekbeoordelingen]', *De Nieuwe School* 1 (1905) 117-121.
- , 'Kinderlectuur', *De nieuwe school. Tijdschrift voor praktische paedagogiek* 1 (1905) 19-21.
- , 'Gerhard voor de jeugd I', *De Nieuwe School* 2 (1906) 50-57.
- , 'Jongensdagen' [1909] in: *Verzameld werk I* (Amsterdam 1993) 161-271.
- Thomson-Wohlgenuth, Gabriele, 'Children's Literature and Translation Under the East German Regime', *Meta. Journal des traducteurs* 48 (2003) 241-249.
- Tichelen, Hendrik van, *Over boeken voor kinderen* (Groningen etc. 1928).
- , *Over boeken voor kindsheid en jeugd. Studie ten gerieve van leerkrachten, ouders en bibliothekarissen, omvattend tevens uitvoerige lijsten van aanbevolen werken* (Antwerpen 1952).

- Toury, Gideon, *Descriptive translation studies and beyond* (Amsterdam 1995).
- Trap, P.W.M., *Gedichtjes voor kinderen uit behoeftigen stand* (3e druk; Amsterdam 1858) [eerste druk 1850].
- Traugott, John, 'The Yahoo in the Doll's House. "Gulliver's Travels" the Children's Classic' in: Claude Rawson red., *English satire and the satiric tradition* (Oxford 1984) 127-150.
- Troelstra, Sjoukje, 'Jugendliteratuur', *Die Neue Zeit* 19 (1901) 716-721.
- , 'Kinderlitteratuur', *De Nieuwe Tijd* 6 (1901) 221-225.
- , 'Noch einmal unsere Jugendliteratur', *Die Neue Zeit* 22 (1903) 326-334.
- Tucker, Nicholas, *The child and the book. A psychological and literary exploration* (Cambridge 1981).
- Tuuk, G. van der, *Huishoudkundig handboekjen voor de huismoeders van den zoogenaamden gemeenen man* (Amsterdam 1805).
- Tuuk, Titia van der, 'Verkeerd gelezen en verkeerde gevolgtrekkingen gemaakt', *Nieuwsblad voor den boekhandel* (1897) 452.
- Venuti, Lawrence, *The translator's invisibility. A history of translation* (London 1995).
- Verheul, Edith en Toin Duijx, *Klassieke jeugdboeken in bewerking* (Amsterdam 1994).
- Vermeer, Hans Josef, *Voraussetzungen für eine Translationstheorie. Einige Kapitel Kultur- und Sprachtheorie* (Heidelberg 1986).
- Vermeer, Leonieke, "Als de tafel danst, dan wankelt de wetenschap." De relatie tussen spiritisme en wetenschap in Nederland rond 1900', *Gewina. Tijdschrift voor de geschiedenis der geneeskunde, natuurwetenschappen, wiskunde en techniek* 30 (2007) 26-43.
- Verwey, Albert, 'Twee Helden I. Tijn Uilenspiegel' [1899] in: *Stille toernooien* (Amsterdam 1901) 240-247.
- Veth, Cornelis, 'Jongensboeken', *De boekzaal. Maandelijksch bibliografisch tijdschrift* 6 (1912) 9-20, 70-76.
- Vloeberghs, Katrien, 'Kindbeelden in de westerse moderniteit', *Literatuur zonder leeftijd* 20 (2006) 10-23.
- Vorrink, L., 'Wat lezen we met de rode valken?', *De Kern. Leidersblad van de Arbeiders-Jeugd-Centrale en de Jeugdraad van het Nederlandsch Verbond van Vakverenigingen* 4 (1929) 28-31.
- Vries, Anne de, *Wat heten goede kinderboeken? Opvattingen over kinderlitteratuur in Nederland sinds 1880* (Amsterdam 1989).
- , 'Het verdwijnende kinderboek. Opvattingen over jeugdliteratuur na 1980', *Leesgoed* 17 (1990) 64-68.
- Wackers, Paul, 'Dutch and Flemish "Reynaert" adaptations for children', *Reinardus. Yearbook of the International Reynard Society* 8 (1995) 165-179.
- , *Reynaerts historie* (UvA 2002).
- Welij, Carolien van, 'Van serienaam tot merknaam. Over de Nieuwe bibliotheek voor de jeugd', *Literatuur zonder leeftijd* 16 (2002) 305-317.
- , 'Voedsel voor hoofd en hart. Jacob Stamperius en zijn Nieuwe Bibliotheek voor de Jeugd', (doctoraalscriptie UvA 2002).
- Wesseling, Lies, 'Heinrich Hoffmanns "Der Struwwelpeter" (1845-1859). Een parodie op de romantische cultus van het kind', *Gewina Tijdschrift voor de geschiedenis der geneeskunde, natuurwetenschappen, wiskunde en techniek* 29 (2006) 240-254.
- Wibaut-Berdenis van Berlekom, Mathilde, *Het boek en het volkskind. Geschreven voor de moeders der arbeiderskinderen* (Rotterdam 1906).
- Wiebenga, Sandrijn, "Er is een nobel volkje onder uwe confraters." J.J.A. Goeverneur en zijn uitgevers', *Jaarboek Letterkundig Museum* 8 (1999) 1-18.
- Wijn, Hendrik van, *Historische en letterkundige avondstonden* (Amsterdam 1800).
- Wiskerke, Evert Matthijs, *De waardering voor de zeventiende-eeuwse literatuur tussen 1780 en 1813* (Hilversum 1995).

- Wolff-Bekker, Elisabeth, *Proeve over de opvoeding, aan de Nederlandsche moeders* (Amsterdam/s Gravenhage 1779).
- Wolffram, Dirk Jan, *Vrij van wat neerdrukt en beklemt. Staat, gemeenschap en sociale politiek (1870-1918)* (Amsterdam 2003).
- Wolgast, Heinrich, *Das Elend unserer Jugendliteratur. Ein Beitrag zur künstlerischen Erziehung der Jugend* (7e druk; Worms 1950) [eerste druk 1896].
- Wood, Sally, *W. T. Stead and his 'Books for the bairns'* (Edinburgh 1987).
- Zipes, Jack, *The trials and tribulations of Little Red Riding Hood. Versions of the tale in socio-cultural context* (South Hadley, Mass. 1983).